

4.5.2018

Sisäministeriö pelastusosasto

PELASTUSALAN KOULUTUKSEN KEHITTÄMISHANKKEEN TYÖRYHMÄRAPORTTI (SMDno2017-146)

Tausta

Sisäministeriön pelastusosasto pyytää Sosiaali- ja terveysministeriöltä lausuntoa Pelastusalan koulutuksen kehittämishankkeen työryhmäraportista.

Sisäministeriön pelastusosasto asetti 1.3.2017 pelastusalan koulutuksen kehittämishankkeen selvittämään pelastusalan koulutuksen kehittämislinjauksia. Kehittämishankkeessa olivat edustettuina sisäministeriön pelastusosasto, Pelastusopisto, Helsingin pelastuslaitoksen pelastuskoulu sekä pelastuslaitokset. Kehittämishankkeen tavoitteina oli kuvata pelastusalan tutkintoon johtavan koulutusjärjestelmän (pl. hätäkeskuspäivystäjäkoulutus) nykytila, selvittää toimintaympäristön muutosten vaikutukset koulutusrakenteeseen sekä tehdä tarvittavat kehittämissesitykset.

Kehittämishankkeen tehtävinä oli kuvata pelastusalan tutkintoon johtavan koulutusjärjestelmän nykytilanne, arvioida ja ennakoida mahdollisia toimintaympäristön muutoksia ja niiden mahdollisia vaikutuksia pelastusalan tutkintokoulutusjärjestelmään, selvittää vaihtoehtoiset toteuttamistavat pelastajatutkinnon kehittämiseksi siten, että tutkinto antaa kelpoisuuden terveydenhuollon ammattihenkilöksi, tehdä tarvittavin osin esitys tutkintokoulutusjärjestelmän kehittämisestä ja tehdä esitys Pelastusopiston lisä- ja täydennyskoulutusjärjestelmän kehittämisestä (ml. mahdolliset kansainväliset koulustarpeet).

Kehittämishankkeen työryhmän näkemyksen mukaan pelastusalan ammatillisen koulutuksen haasteena on vastata muuttuvan yhteiskunnan ja toimintaympäristön pelastusosalalle asettamiin tulevaisuuden osaamistarpeisiin. Pelastusalan koulutustasoa tulisi nostaa työryhmäraportissa esitettyjen toteuttamisvaihtoehtojen puitteissa. Lisäksi Pelastusopistolle annettaisiin jatkossa tehtäväksi valmistella tarvittavia yhteistyörakenteita yhden tai useamman korkeakoulun kanssa.

Työryhmä esittää, että sosiaali- ja terveystoimen perustutkinto (terveydenhuollon ammattipätevyys, lähihoitajatutkinto) liitetään miehistötason tutkintoon. Tämä voitaisiin toteuttaa työryhmäraportissa kuvattujen vaihtoehtojen mukaisesti.

Lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) kiittää mahdollisuudesta lausuntoon.

Työryhmä esittää molemmissa tutkintokoulutusjärjestelmän malleissaan A ja B, että sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinto (lähihoitaja, perustason ensihoidon osaamisala) liitetään pelastusalan miehistötason tutkintoon. Työryhmän näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinto voitaisiin liittää miehistötason tutkintoon kahden erilaisen vaihtoehdon mukaisesti, joko niin

että 1) Pelastusopisto toteuttaisi sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinnon kouluttamisen yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon oppilaitosten kanssa sisällytettynä pelastajatutkintoon tai 2) pelastuslaitokset toteuttaisivat sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinnon yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon oppilaitosten kanssa (kaksoistutkinto).

Pelastusalan koulutuksen laajentaminen ja koulutustason nostaminen vastaamaan toiminnan nykyisiä tarpeita tehokkaammin on erittäin kannatettavaa. On ensiarvoisen tärkeää, että sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstöä ja resursseja käytetään yhdessä tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti myös tulevaisuudessa. Pelastusalan koulutusta tulee jatkossa kehittää tiiviissä yhteistyössä STM toimialan kanssa, kun käsitellään pelastustoimen henkilöstön käyttöä ensihoitopalvelun ja siihen kuuluvan ensivastetoiminnan tuottamisessa.

Ensihoitopalvelussa on nähtävissä valtakunnallinen suuntaus, että muun muassa hoidon tarpeen arviointitehtävät lisääntyvät, ja se korostaa terveydenhuollon rekisteröityjen ammattihenkilöiden eli hoitotason henkilöstön tarvetta. Perustason ensihoitoyksiköiden tarve ei ole ainakaan lisääntymässä. Perustason henkilöstöä voidaan tulevaisuudessakin käyttää hoitotason henkilöstön työparina. Ensivastetoiminta tulee olemaan tulevaisuudessakin tärkeä osa ensihoitopalvelua, ja sen toimintaa tulee myös voimakkaasti kehittää.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö esittää kantanaan, että pelastajakoulutuksen ratkaisuja tehtäessä on syytä vielä selkiyttää tavoitetta, mihin ensihoitopalvelun tehtäviin pelastajatutkinnon suorittaneita on tarkoitus käyttää tulevaisuudessa. Jos pääpaino on ensivastetoiminnassa, sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinnon pätevyys on tarpeettomankin kattava opintokokonaisuus. Mikäli pääpaino on ensihoitoyksiköissä (ambulansseissa) toimiminen, tulee vielä analysoida ennen koulutuslinjapäätösten tekemistä yhdessä STM:n ja ensihoitopalvelun nykyisten ja tulevien järjestäjien kanssa oletettu ensihoitohenkilöstön koulutustarve. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö esittää yhteistä henkilöstökoulutuksen strategisten linjausten analyysiä erityisesti siitä, kannattaako kaikkien pelastajien muodollista ensihoitotoiminnan pätevyyttä nostaa sosiaali- ja terveydenhuollon perustutkinnon tasolle vai voisiko se olla osalle henkilöstöä kohdennettua koulutusta. Analysointityöhön tulisi liittää mukaan myös luonnollisesti Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala.

Työryhmän esittämistä tutkintokoulutusjärjestelmän malleista A ja B jälkimmäinen vaihtoehto arvioidaan vastaavan paremmin tulevaisuuden haasteisiin. Siinä pelastusalan koulutus olisi jo perustasolla ammattikorkeakoulutasoista koulutusta ja tutkinnon sisällä olisi mahdollista erikoistua erityyppisiin tehtäviin. Koulutuksen toteutuksessa Pelastusopiston tulee toimia yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon oppilaitosten kanssa

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Erityisasiantuntija

Lasse Ilkka

